

Олексій Леонідович Зайцев,

завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ

**Дисципліна «Право інтелектуальної власності» в системі підготовки
кадрів для національної поліції України**

Право інтелектуальної власності має важливе значення для формування правової культури фахівців у будь-якій сфері діяльності. З огляду на вирішальну роль інтелектуальної власності у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни, підготовка фахівців у цій сфері є одним з головних пріоритетів в Україні.

Результати інтелектуальної творчої діяльності нерідко стають об'єктом неправомірних дій, а відповідно, потребують ефективної правової охорони та захисту з боку держави. Наявність належної охорони та захисту права інтелектуальної власності визнано важливою умовою динамічного розвитку економіки будь-якої країни. В умовах членства України в Світовій організації торгівлі (СОТ) необхідність посилення захисту інтелектуальної власності є першочерговим завданням.

На розв'язання цих завдань суспільства направлені заходи передбачені Законом України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до Законодавства ЄС» та Указом Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» від 25 квітня 2001 р. № 285/2001. Серед необхідних заходів є запровадження у вищих навчальних закладах курсу з основ інтелектуальної власності. З цього випливає, що підготовка фахівця-юриста неможливо без знання права інтелектуальної власності. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 20 жовтня 2004 р. № 811 з 2005/2006 навчального року у вищих навчальних закладах країни студенти всіх спеціальностей повинні вивчати дисципліну «Інтелектуальна власність». Особливого значення набувають ці знання у підготовці фахівців для підрозділів по боротьбі з економічною злочинністю. Відповідно до статті 3 Положення «Про Державну службу боротьби з економічною злочинністю», яке затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 1993 р. № 510, головними завданнями

Державної служби боротьби з економічною злочинністю є виявлення, попередження та припинення фактів порушення прав інтелектуальної власності. Тому працівники підрозділів Державної служби боротьби з економічною злочинністю для виконання цього завдання повинні мати ґрунтовні знання у галузі права інтелектуальної власності. У зв'язку з цим, вивчення права інтелектуальної власності є необхідним елементом сучасної юридичної освіти.

Навчальна програма курсу «Право інтелектуальної власності» розроблена з урахуванням вимог національного законодавства та міжнародних нормативно-правових актів і базується на Конституції України, Цивільному кодексі України та інших нормативно-правових актах, які регулюють відносини у сфері інтелектуальної, творчої діяльності.

Для досягнення зазначеної мети у ході викладення курсу «Право інтелектуальної власності» передбачається проведення лекційних, семінарських занять; ділових ігор; написання курсантами реферативних робіт, наукових доповідей та повідомлень. Як основні ставились наступні цілі:

- визначити поняття інтелектуальної власності;
- сформулювати комплекс знань про цивільно-правову охорону результатів інтелектуальної творчої діяльності і прирівняних до них засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу товарів та послуг;
- розглянути зобов'язальні та інші форми використання об'єктів права інтелектуальної власності. З метою поточного контролю знань пропонується опитування під час семінарських занять, написання самостійних та контрольних робіт. Підсумковий контроль передбачає складання курсантами іспиту (заліку).

Предмет спецкурсу «Право інтелектуальної власності» складають три групи норм права:

1. Норм приватного права, які регулюють відносини, пов'язані з виникненням, здійсненням та захистом права інтелектуальної власності;
2. Норм публічного права (адміністративного та кримінального), якими встановлена відповідальність за порушення права інтелектуальної власності;

3. Норм процесуального права, які регулюють діяльність судів та інших суб'єктів процесу з метою захисту прав інтелектуальної власності та керівні роз'яснення Вищих судів України.

Таким чином, з спецкурсом «Право інтелектуальної власності» взаємопов'язані курси «Цивільне право», «Цивільний процес», «Господарський процес», «Адміністративне право», «Кримінальне право» та спецкурс «Виконавче провадження». В логічній послідовності вивчення навчальних дисциплін спецкурс «Право інтелектуальної власності» повинен вивчатися після вказаних курсів.

Методика вивчення вказаного спецкурсу в цілому заснована на пізнанні об'єктивних властивостей об'єктів права інтелектуальної власності.

Завданнями вивчення даного курсу є: ознайомлення курсантів (студентів) з національними і міжнародними джерелами регулювання права інтелектуальної власності; сприяння глибокому засвоєнню цілої низки нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; навчити курсантів (студентів) користуватися нормами матеріального та процесуального права при вирішенні конкретних правових питань; навчити вірно складати процесуальні документи та вчиняти процесуальні дії.

Після вивчення спецкурсу «Право інтелектуальної власності» та курсанти (студенти) повинен вміти: відрізнити об'єкти права інтелектуальної власності один від одного, знати різницю у правовій регламентації цих об'єктів; вірно знаходити та застосовувати необхідні норми національного та міжнародного законодавства; правильно вчиняти дії, пов'язані з забезпеченням позову та доказів; правильно складати процесуальні документи (позовну заяву, відзив на позов, заяву про забезпечення доказів тощо).

Опанування вищенаведеними питаннями повинно мати за мету вироблення у студентів та курсантів правового мислення, навиків з тлумачення відповідних норм, формування первинних практичних навиків із застосуванням у своїй майбутній роботі набутих знань.